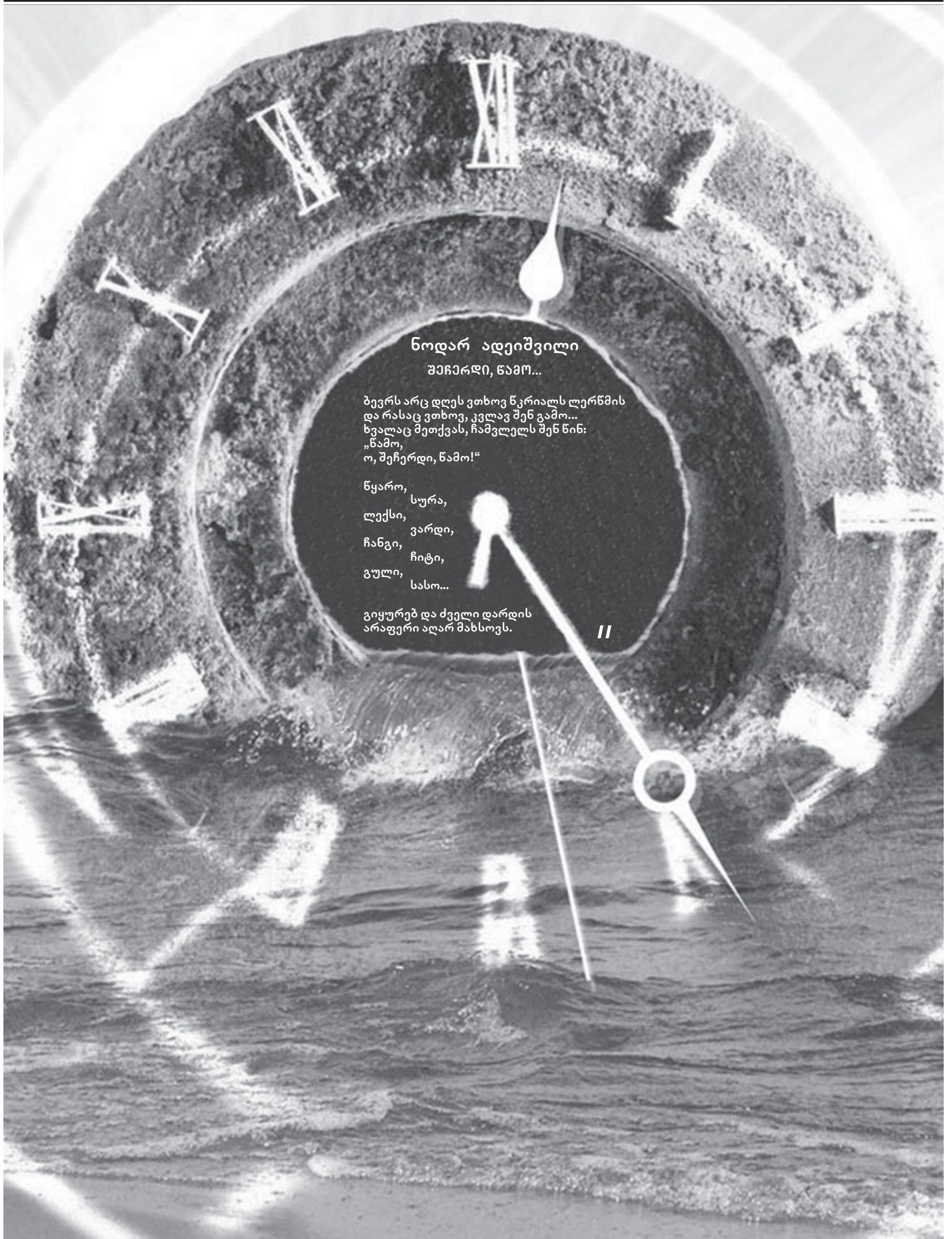

ლიტერატურული გაზეთი

№41 24 დეკემბერი 2010 - 13 იანვარი 2011

ბამოლის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

ნოდარ ადგიშვილი
შეჩერდი, ნამო...

ბევრს არც დღეს ვთხოვ წკრიალს ლერწმის
და რასაც ვთხოვ, კვლავ შენ გამო...
ხვალაც მეტყვას, ჩამვლელს შენ წინ:
„ნამო,
ო, შეჩერდი, ნამო!“

წყარო,
სურა,
ლექი,
ვარდი,
ჩანგი,
ჩიტი,
გული,
სასო...

გიყურებ და ძველი დარდის
არაფერი აღარ მახსოვს.

//

თითქოს ახლაც — ის სანთლების გროვა,
თითქოს ახლაც —
ის ლოცვა და ცრემლი...

ვილაც ისევ ირწმუნება: მოვალ,
ვილაც ისევ მოთმინებით ელის.

ეს მარტობაც მომძულდა,
ეს ცრემლიც,
ეს უმწეობაც,
უბრალოდ, ტოლი მომწყურდა,
ცაში ყოფნა და ზეობა.

ან სხვამ ინაღვლოს ზამთრის მთა-ველზე,
ან სხვები იდგნენ გულდაზაფრული,
მე კი მოვსულვარ
და თეთრ ბანებზე
წკრიალებს ზარი და გაზაფხული.

განა არ ვიცი, ტყულად ვყებდობ,
როცა ვნერ: ვაი, ვის უნდა ვენდოთ,
შავო და თეთრო, დღეო თუ ღამეც, —

მაგრამ
ხომ უნდა გავიდე ეს დრო
და როგორ გავა,
თუ არ ვთქვით რამე?!

არ შეიძლება, არ იყოს სხვა დროც,
არ შეიძლება, არ იყოს სხვა მზეც ...
ათოვს ლოდინს და სურვილებს ათოვს,
ნეტავ როდემდის ითოვებს ასე?!

განა რაიმე
სასწაულს ვნატრობ,
ვფიქრობ უკეთეს
დღეზე და დარზე...

აი, რომ ვზივარ ცეცხლის პირს და
ველარა ვთბები,
აი, რომ ვზივარ შენ გვერდით და
უშენოდ ვკვდები,

აი, რომ თვალზე უიღბლობის მერევა ცრემლი,
აი, რომ მაინც, მაინც მოდის ახალი წელი,

აი, რომ ახლა ყველა, შენ და
მეც სადღაც მივალ,
მაგრამ ხომ არის ჟამი, როცა
არ მახსოვს, ვინ ვარ!

ისევ ის სვავი მოჩანს, მოფრინავს,
ისევ ის გზა და ჟამი ტიალი...
ვითომდა ძველი არა ყოფნიდა
გულს ნაისრალი და ნატყვიარი.

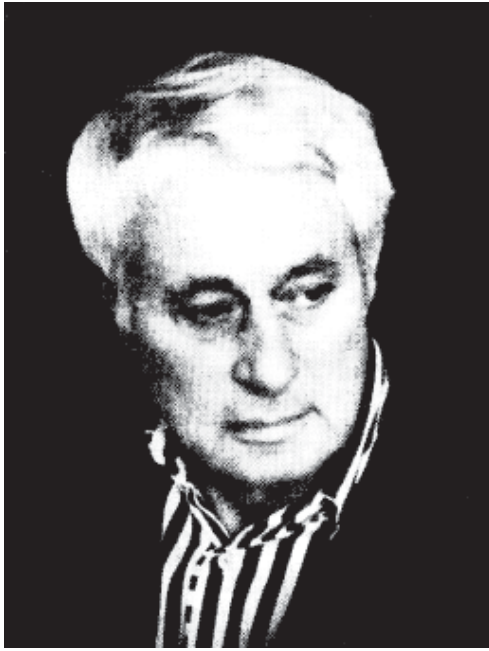
და მაინც შეენის თეთრი საყელო
მუნდირს, რომელიც გუშინ მიბოძეს.
მივდივარ, ჯავრი არ გამაყოლო,
„რა გეომება“ — არ გამაგონო,
კარგად მაქვს შენი ლოცვა დაცდილი,
გზა დამილოცე!

იგი ჩემკენ გზას ვერ გამოიგნებს,
მეც მისკენ მუდამ ფეხი მერევა

და დღემდე ასე,
ჩემო თოლიგე,
სხვას ვეფერებო,
სხვა გეფერება.

და მეც რა გითხრათ უფრო ახალი
და კვლავ ვაგრძელებ ქებას მზისფერის.

ჩიტი და ჩიტის სკამი მაღალი —
ანთია
დილის სხივზე ნიფელი.

ნოდარ ადიშვილი

ფრაგმენტი

ო, ლექსო, ლექსო რითმიანო,
სულ რომ ნებივრობ,
სულ რომ გნადია,
ვარდი გესხას, ვარდი გეფინოს, —
ჩემგან მცირედაც
რომ ვერ ჰგუობ რამე ზერელეს,
რა უნდა მეთქვა, რომ ეკითხათ,
ვისთვის კვდებიო,
რომ არ რქმეოდა
იმ ჭორფლიან გოგოს ელენე!

ველოდი,
მაგრამ ასე ერთბაშად
თუ მოვიდოდა, აღარ მეგონა...

რომ უნდა მეთქვა: — ცრემლი შემამრა,
ანი ზამბახთა კონებს შევკონავ,
ო, სწორედ მაშინ გადამელობა
შენკენ მომავალს ზამთრის ქარები.

... ..
ვიტირებ, სანამ ცრემლი მეყოფა,
ვიტირებ, სანამ
არ გეყვარები...

კიოდა ელვა
და ჰაერს წვრილად
ჩრჩილავდა წვეთი და ხმა ციცარის
და თქრიალებდა ფოთლებში წვიმა —
ბედუინების ტკბილი სიზმარი...

გიცქერდი: თრთოდი და კისკისებდი
და ვის ახსოვდა წვიმა და ქარი...
მიირწმუნებენ გზებზე ნისლეები, —
შენი თმებზე ნაზი და მკურთხალი.

ვის ესმის:
ნულარ დაგვაშორებენ,
ვის ესმის ჩემი
ან შენი ბუკის...

ვწუხვარ, ვწრიალებ, მაგრამ ნოემბერს,
მაგრამ ამ ხეებს რა ქარი უკვირთ.

მეხვევა მზე და შენი სახელი
ჩემს ყველა ტოტზე ჩიტივით მღერის
და სივრცეს, ასე ჩემს და გამხელილს,
ჩავჭიდებვიარ ორივე ხელით.

ყავლი გასვლია ძველ დარდს და ეჭვებს
და კვლავ ვაგროვებთ სახეზე ღიმილს,
გვეყო, რაც შიში ვხარით და ვღეჭეთ,
რაც ვიმარხულეთ ვარდი და ლხინი.

ვერ უოხებდნენ, მახსოვს, ბატონებს,
ვერც შენ მიწვდიდი საშველად ხელებს,

მაშინდელია
ეს სიმარტოვე,
ეს დანრეტილი გული და ღელე.

ისევ ის წყარო და წიფლის ღარი,
ისევ ის ტყე და ტყის პირს — ნალია,
ათასში ერთხელ მეც მქვია მგზავრი
და აქაური ცა მიხარია.

დასაწყლდა გული, ხშირად მომიჩანს
ცრემლი, ცხონებულ პაპის არ იყოს...

ანი ის მკლავიც სხვებმა მოიჭრან,
ანი ის კოშკიც სხვებმა ავიგონ.

დიდხანს მჯეროდა, ამოიყრიდა
ის ტყე და
ტყეში ჩიტსაც ვნახავდი...

და მე ამ ტირილს ვინყებ იქიდან,
როცა პირველად გითხარ: ნახვამდის...

აი, მივდივარ...

აი, მივდივარ
და გული მწყდება,
რომ ვხედავ, უკვე რა ბინდიც წვება,
შორს რჩება სახლი და ძაღლის ყეფა,
შენი ხმაც — ერთ დროს ყველაფრის შემძლე,
ის ათი გზა და ის ათი მცნება,
იმ წითელ-ყვითელ ვარდების კრეფა...
და არაფერი
არ ძალუძს ლექსებს.

ვერ მოგიტანა...

ვინაც თქვა ჩემი ქოხი და ჯორკო,
ნუთუ მანვე თქვა სასახლის განძი?
ვაი, შენამდე გზას ოკრო-ბოკროს,
ვაი, სიყვარულს ღარიბი კაცის...

ველარც დღეს მომაქვს კაბა დედოფლის,
ველარც დღეს მომყავს ჭრელი ციცრები.

ველარ ვიხსენებ, როდის ვფერობდი
ცას,
ანდა როდის იყო ცისფერი.

დადნა თოვლი და...

სხვა რა გიამბო,
ჩემო ლოლი, ჩემო ლოლიტა,
სხვა რა სტრიქონი გავიხსენო
იმ ძველ დროიდან.
თითქოს სულ შენთვის ვწურწურებდი
ყოველ აპრილში:

თოვლი კი დადნა,
მაგრამ ია არ ამოვიდა.

ვინ არის ნეტავ?

განა არ ვიცი, რას ყფეს ანდაზა,
ან მეანდაზე საით მიჰყავს გზებს,
მაინც ვკითხულობ, ისე ლამაზად
მპასუხობს ვილაც ყველა კითხვაზე.

და ისევ ისმის:
— ვინ არის ნეტავ,
მეფის გზას მოსდევს თუ ოკრო-ბოკროს?

ვინ არის,
ვისთვის ირთვება თეთრად
ამ გაზაფხულზე მეზობლის გოგო?

ქოლგები

წვიმს...
და სახლები
გვიფარებენ ქოლგებივით,
ხეებიც
ემსგავსებიან ქოლგებს,
საერთოდაც, ყველაფერი, რაც ჩვენს თავზეა,
ქოლგებს ჰგავს და
იზრდება და
იშლება ქოლგასავით.

შემოდგომაზე
ხეებსაც ყვითელი ქოლგები სცვივით,
რომლებსაც ქარის წამოხრებაზე
მნიფე ვაშლივით ებერებათ
ლოყები.

მერე ტოტები ხელახლა ისხამენ ქოლგებს,
რომლებიც მნიფეებიან და
ფერადდებიან,
და აფერადებენ ჩვენს დღეებს,
აღწვევენ სიზმრებში და
მონატრებებში,
ამ ფერებით ვანყობთ სამყაროს –
უსასრულოს და ნათელს,
მაგრამ ზოგჯერ
ერთი ქოლგის ქვეშ ვიყუყუებით,
წყალიც გუბდება ჩვენს ირგვლივ,
მდორდება და,
იმ ერთადერთ ფერში ვიკეტებით,
მხოლოდ ჩვენივე შეგრძნებების, სევდის
პირისპირ.

მერე ისევ დგება ზამთარი,
უფერულდება ყველა ქოლგა,
და ჩვენც ვცდილობთ,
დავუსხლტეთ მონყენილობას,
თოვლქყაპს და სისველეს —
ქოლგები ვერ დაგვაქვს,
ქოლგებს დავეძებთ,
და ვსველდებით, როგორც ღია ცის ქვეშ,
მივდივართ ქუჩაში —
ქოლგაგაშლილი,
ქოლგაჩახუტებული,
ან სულაც უქოლგო,
მობუზული გამველ-გამომველები.

ვერაფერი გვიცავს სისველისგან —
ვერც სახლები,
ვერც ხეები,
ვერც ერთი ფოთოლი,
ვერც ერთი ჭერი ვერ გვიცავს ერთმანეთისგან,
ვსველდებით,
ვხდებით გამჭვირვალენი
და ვხედავთ საკუთარ თავს.
მერე გვხედავენ სხვებიც —
ზუსტად ისეთებს, როგორც ვჩანვართ,
გვიღებენ ისეთებს, როგორც ვართ,
როგორც აღმოვჩინეთ საკუთარი თავი
წვიმაში, დელგმაში, წარღვნაში —
აღმოვჩინეთ სხეულს მიღმა.

და ასეთი —
გამჭვირვალე,
გახსნილი და
გარინდებული —
ვუყვარდებით ან არც ვუყვარდებით,
მოდინ ჩვენთან, ანდა
გარბიან ჩვენგან
და გვეჩვენებენ ისეთებს,
როგორც ყოფაც ჯერ
ჩვენთვისაც უცხოა —
მაგრამ უცხოა
მხოლოდ ჩვენთვის,
სხვები კი
გვეძებენ, გვხედავენ და გვიღებენ ასეთს.

ქეთი ნიყარაძე

ხეები კი ისევ ისხამენ ქოლგებს,
რომლებიც ვაშლებივით მნიფეებიან,
იზრდებიან,
იბერებიან
და ფერადდებიან,
და რომლებიც რჩებიან მერეც,
როცა წვიმა გადაიღებს —
რჩებიან და
თავისი კალთის ქვეშ გვიფარებენ.

*მოკასინები გავიხადოთ და
ფეხშიშველი გავუყვით ასფალტს?*

ფრედერიკ ბეგბედერი

გავუყვით ასფალტს,
ფეხშიშველი გავუყვით ასფალტს.
ფეხქვეშ შევიგრძნოთ
არა მიწის,
არა ბალახის,
არა ცვარნამის სისველე და სითბო, არამედ
ის მხურვალეობა,
მზისგან გამდნარ გზას რომ დაყვება.
შევიგრძნოთ სუნი,
მას რომ უდის, ახალდაგებულს,
და ჩვენი ფეხის ნაკვალევი
დავტოვოთ მკრთალად,
დავტოვოთ მშვიდად, სამუდამოდ,
ფრთხილად დავტოვოთ —
გავუყვით ქუჩას,
ფეხშიშველი გავუყვით ქუჩას —
მივუახლოვდეთ დედამიწას იქნებ როგორმე.

*ესე იგი, ათასი სისულელე
შემიძლია ვიყვირო?*

ფრედერიკ ბეგბედერი

ხმა იკარგება
სივრცეებში, კორპუსებს შორის,
ურბანულ მიწას უსიცოცხლო მონყენა ადევს,
ხმა იკარგება,
სადღაც ქრება და აღარ არის —
სახეშეცვლილი,
გადაღლილი
და უიმედო.
იყვირე —
ათას სისულელეს გაუძლებს მიწა,
გაუძლებს ცა და —
რაც მათ შორის სილურჯე დარჩა,
იყვირე, ოღონდ იცოდე, რომ
ხმა მოგზაურობს
და ენარცხება სიბნელებს
კორპუსებს შორის.

*რა უნდა ვიფიქრო ამ მანანნალებზე,
პლასტმასის იასამნისფერ სკამებზე რომ ხვრინავენ?
რისი თქმა უნდათ? რომ აღარსად არის გასაქცევი?*

ფრედერიკ ბეგბედერი

მათ უდევთ თავი ღია ფერის მოგრძო სკამებზე,
იასამნისფერ სკამებზე და მშვიდად სუნთქავენ —
სულ არ ხვრინავენ,
მოსაცდელის მკრთალი სინათლე
მონოქრონულად და თანაბრად უნაწილდებათ

სახეებზე და სხეულებზე — ისე თანაბრად,
რომ ვერც შეამჩნევ დანარჩენი მგზავრების ჩრდილებს,
ხან აჩქარებით,
ხან ზოზინით რომ მოძრაობენ.
მათ უდევთ თავი ამ პლასტმასის მოგრძო სკამებზე,
ამავე ფერის, პლასტმასივით სიზმრებს ხედავენ,
ხედავენ იმას, რაც მართლა სურთ,
ან ემინიათ,
რაც გადახდათ, ან
რაც მოელით —
ცხადად ხედავენ.
რაც აქვთ სათქმელი,
იქ ანდობენ მხოლოდ ერთმანეთს,
ჩვენთვის გამხელა არასოდეს მოსვლიათ აზრად,
არ უფიქრიათ
ჩემზე, შენზე, მათზე და სხვებზე,
გაქცევაზე კი — მით უმეტეს — არ უფიქრიათ.

რადგან პლასტმასით შემოსაზღვრულ სიზმრებს
ხედავენ.

*რომელი საათია? რატომ ცვლის ყოველთვის
ღამეს დღე?*

ფრედერიკ ბეგბედერი

დილის ხუთია და გრძელდება მონაცვლეობა —
მონაცვლეობა მზის ამოსვლის,
დღის,
დაღამების —
როცა ცის თალზე
მთვარის ჯერი დადგება, მაგრამ
ესეც — დროებით,
მუდმივობის საპირისპიროდ.
მოჩვენებითი სინამდვილე დაისადგურებს,
მხედველობით და შეგრძნებებით
დადგება ღამე,
დაელოდები მოსალოდნელ
რისკის ფაქტორებს
და პრო-აქციას რე-აქცია ჩაენაცვლება —
მიუღებელი
ცვლილებების საპასუხოდ და
ჯერ არდამდგარი შედეგების
გამოსაკვლევადა.

მონაცვლეობა განახლების ილუზიაა.

*როდის მოვრჩებით ჩუმად ჯდომას და განთიადის
ყურებას ამ ცარიელ კაფეში?*

ფრედერიკ ბეგბედერი

ეს სინამდვილე წლიდან წლამდე
ინყებდა დღეებს,
ზოგჯერ — სიტყვებსაც,
რომ ვტოვებდით ჩვენ ამ კაფეში
დიდი ხნის წინათ — გაზაფხულზე,
როცა პირველად
შემოვიხედე და შეივსო სიცარიელე.
გვიანი ღამე მაშინ
ბოლო საათებს გაჰყვა,
ვიჯექით ჩუმად,
ლაპარაკის სურვილს აფრთხობდა
მხოლოდ ჭიქაზე მოხვედრილი კოვზის წკარუნნი.
მერე ათასჯერ განმეორდა
იგივე ღამე,
და შეათასედ ვანახლებდით
ჩვენსავე სიტყვებს —
ლიმონიანი ჩაით, ყავით, უფრო — სიმშვიდით,
ერთი შეხედვით უსარგებლო,
სუსტი ბგერებით,
რომლებიც ახლა დაგვეკარგა
და ველარც ვეძებთ.
სადღაც სიჩუმეც დამთავრდება
და გათენდება —
ცარიელ კაფეს
უხმაუროდ გამოვიხურავთ,
რომ აღარასდროს შევალთ და
არ დავიბრუნოთ
იმ გაზაფხულის მშვიდი ღამე,
ჩაი და
დილა.

*აი, ვუყურებთ დაბინდული თვალებით, როგორ
მიფრინავენ 747-ები და ერთი კითხვა მაინც
მიტრიალებს თავში: ჩვენ რატომ არ ვართ ბორტზე?*

ფრედერიკ ბეგბედერი

ჩვენ ბორტზე არ ვართ.
არ გვინდოდა და არ გავფრინდით —

ჩვენმა სურვილმა მინის მცირე ნაგლეჯს მიგვაკრა.
 მოგვაკრა საგნის მნიშვნელობებს,
 მოსახულობებს
 და რეალობას დაგვაშორა ათასი მილით.
 დღეს კვლავ დავდექით პირობითი საზღვრების მიღმა,
 დავდექით ორნი,
 გაუგებარ გზების პირისპირ,
 და ვერ ვიხსენებ, რა ხდებოდა გუშინ, როდესაც
 არც კი გიცნობდი,
 და ასეთი არც ვარსებობდი,
 როგორ დავრჩი და
 ვამჯობინე ერთი სურვილი
 მთელი ცხოვრების ჯიუტ მიზნებს,
 ჯიუტ ოცნებებს.
 სინანულიც კი აღარ დამრჩა, რომ შეველიო —
 ჩვენ ბორტზე არ ვართ —
 გაფრენაზე არც მიფიქრია.

სიზმარი

მესიზმრა ღამე — ზუსტად ისეთი, ცხადში რაც იყო
 და ამ სიზმარში გზად დავიკარგე,
 როგორც ძილში და
 საკუთარ თავში,
 მერე სიზმრების ლაბირინთები
 ისე პირისპირ იდგნენ ჩვენს შორის,
 ერთმანეთს შორის,
 ისე ახლოს და
 ისე გვერდიგვერდ,
 როგორც ნისლი და უდაბნოები,
 როგორც ძილი და გამოღვიძება,
 როგორც ხმაური და მდუმარება.
 იკვეთებოდა ცხადი სიზმართან
 და თენდებოდა თანდათანობით,
 და თენდებოდა დაუსრულებლად,
 ისე, რომ ჯერ მზეს ვერც კი ვხედავდით,
 ვერც კი ვამჩნევდით.
 და ვოცნებობდით,
 რომ მინიშნება დაწყებულიყო —
 რომ გაყრილიყო ცხადი სიზმართან,
 სადღაც მეპოვნა ახალი გზა და
 გამომეძინა ახალი დილა.

ბაბუნაწერა

გადავეჩვიე თანდათან წერას,
 აღარც კი ვეძებ საჭირო ფრაზებს,
 სიტყვები ჰგვანან
 ბაბუნაწერას
 და სულს ვუბერავ,
 თუ გამაბრაზეს.
 თუკი შემეხსენ და არ შემეავსეს,
 თუ თქმას ლამობენ და ვერ ამბობენ,
 თუ სიტყვა მხოლოდ
 ბგერებად რჩება,
 დამარცხებული
 და მებაზობხე,
 რასაც მოვისმენ და ვერ გავიგებ,
 რასაც ახლოსაც არ გავიკარებ —
 წვიმებს გავატან მე ასეთ სიტყვებს
 და მერე, როცა გადაიკარებს,
 როცა შევიძლებ მათ ამოკითხვას,
 კვლავ მივეჩვიე თანდათან წერას,
 ყველა სურვილის
 დასაბამს ავხსნი
 და სიტყვად შევკრავ
 ბაბუნაწერას.

ქეთი გზირიშვილი

ყარაულავი

თითქოს,
 მეზობლად ცხოვრობდნენ — ეზოს გადაღმა.
 მათი სახლი ზურგით იდგეს — შემოსავლელი ჰქონდეს
 ორღობე.
 ჭიშკრის წინ არ ედგათ ხის სკამი,
 არ ჯდებოდნენ საღამოობით,
 არ ყვებოდნენ ქვეყნის ავ-კარგს და ამსოფლებების
 კერების გარშემო მომხდარს.
 სამაგიეროდ,
 მათ ჭიშკართან ჩვენ მივდიოდეთ.
 გვექონდეს იმედი:
 კბილანიორდაკლებულები,
 ჩაიშიშაქარდაკლებულები,
 დღისა და ღამის ნებისმიერ დროს
 ამოვსებული ჯიბეებით შინ დავბრუნდებით.
 ისინი იდგნენ სარკმელებთან —
 არ ინძრეოდნენ უხმოები, უძინარები.
 გზასმაცქერალი მარტოკაცის მზერის პატრონებს
 ვგვრიდეთ შვილს, მშობელს, ქმარს, ცოლს, მეგობარს,
 სატრფოს ან ვინმე მგზავრს — ჩვენი დღიდან
 და ვამწკრივებდით ფანჯრების წინ
 (კარგად დასანახ მანძილებზე),
 რომ მივაბაროთ:
 „აი, ეს ჩემი (არა, შენი!) —
 გზაზე დგას უსწორმასწოროზე,
 გზაზე დგას გაუნათებელზე,
 სცივა ფეხზე და გვეცვივა ცრემლები.
 ...გადაავინყდა სიყვარული,
 გადაავინყდა...
 ...მინდა, ეს სახე —
 შენი მსგავსი —
 დაიმახსოვრო:
 თუ ჩამოგრჩება, მოუბრუნდე, კვლავ მიიმატო...
 ...მისცე სარჩო და საბადებელი,
 ჩემი მზის ნახევარი,
 ჩემი მთვარის ნახევარი,
 წყალი ჩემი პეშვიდან...“

კარს გამომცდარებს თვალი გვრჩებოდეს იმით ეზოში:
 ვტრიალდებოდეთ, თავებს ვხრიდეთ, მუხლებს
 ვიყრიდეთ;
 ვამოძრავებდით ხელებს, როგორც ეს მათ
 შეეძლებოდათ...
 და ორღობეში ჩამსხდრებას თუ შინ შეყუყულებს
 გვეგულდებოდეს:
 ისინი დგანან ჩვენს ნაბიჯებთან —
 როგორც თეთრ ქვაზე ჩამოწერილ გვარ-სახელებთან —
 საპატიო ყარაულავი.

**ფოქსტროტი
ეპიზოდი სცენარიდან**

ჰაი-ჰუი კანკევემ.
 მოძრაობები მუნჯი ფილმიდან
 (კადრები შენელებულია).

ვიღაც ზის კედელზე გაჭიმული ტილოს წინ
 და უკრავს როიალზე რაიმე ნაღვლიანსა და რიტმულს —
 მონაცვლეობით.
 მერე ჩვენ
 (ის — საყელოანული,
 მე — ყუთში ჩადებული)
 მივდივართ შინ:
 ქარში „შუბლით“ ვიჭრებით
 და ვიჭრებით
 (ის — ერთი ხელი ქურთუკისთვის,
 მე — კედელზე გაკვრისთვის,

ერთხელ, პროკლამაციის).
 მის ალისფერ ხალიჩაზე ვწევართ ორი:
 ის — უმოძრაო,
 მე — ყუთიდან გადმოვარდნილი.
 (ჩემში პატარა მე აღარ დევს).

ქარს დაეფანტა აკორდები.
 ნაჭერი ჩამოხსნილია.
 ფეხები განზე გარბიან.

ნუ მიაყრდნობით

შენს მუხლებს პარაშუტები აბია.
 ეშვები მინაზე,
 სტარტზე დამდგარ მძღვეოსანს ემსგავსები.
 კარის დაკეტვა — პისტოლის ბათქი.
 ნუთნახევიარ — საკმარისი — ხმის გასარბენად.
 ხმამ ჩაატარა დედაშენი, რომელიც კვდება.
 ჩვენ ახლა ვიცით, ბიჭის საშველი
 ჯიბეში გვიდევს
 და განკითხვის დღეს მზერას ვუხრით.

გუშინ სამკაცა გუნდი მღეროდა გუმბათებისთვის,
 რომლებიდანაც თავს დაგვგუგუნებს
 მაღლის ორკესტრი.
 ჩვენ სინქრონულად ვისახავთ ჯვრებს და
 წამით თავს ვქინდრავთ.
 გუნდის წინაშეც ჩაკვიდეთ თავი
 და მჭლე მკლავები
 კუთ ვარსკვლავების ამოსაკრეფად
 ჭებში ჩავყარეთ.
 ჩვენი კარები ოდნავ შეილო
 (ან მოგვეჩვენა, რომ დავინახეთ კარსმიღმა მდელო);
 ხმამ კი ჩაგვძახა:
 — ნუ მიეყრდნობით ფუჭ ოცნებებს!
 მათი გზები ბნელ გვირაბებს მიუყვებიან.

.....
 ჩვენ ზუსტად ვიცით, სად წერია „ამოსასვლელი“.
 მათ გზა მიეცათ — სახლიდან სახლში.

**საყოველთაო
(Libretto)**

იყავით ჩემი რედაქტორი.
 გაიღეთ მონყალეა და ნაიკითხეთ ჩემი ლექსები.
 ისინი მე დავნერე:
 ვიყავი სასოთი სავესე
 და წარკვეთილი.
 ისინი მე დავნერე:
 ზოგი — უმთვარო საღამოს,
 ზოგიც — ქარში.
 მდიოდა კვამლი
 და ვდიოდი შიშვლად.
 მერე აკვინძე ყველა ერთად,
 ჩავედ კონვერტში,
 თქვენს მისამართზე გამოვავ ზავენე.
 იყავით ჩემი რედაქტორი —
 „ჩემი“ გვარი,
 „ჩემი“ სახელი,
 რომ აღმის ფრიალს თვალი მოჰკრან
 და, ეგებ, შედრკენენ.

იყავით ჩემი რედაქტორი
 და ამ ლექსს, ახლა ფასად რომ გინერთ,
 ფასადზე ურცხვად გადმოვკვიდებ
 თვალშესავლებად:
 აი, როგორი დაბალი ვიყავ, როგორ
 ვახტუნე ჩემს ნერვებზე თქვენი ფეხები —
 ტურფა ფეხები,
 მძღვარი ფეხები...
 მაშ, რალას უცდით,
 იყავით ჩემი რედაქტორი —

სენი.

პიტაპრავის*

ჰო, ვიცი, ვიცი,
აქ მონევა აკრძალულია,
მაგრამ მე უკვე დილას გამწერენ,
ბარგიც შევკარი,
ხვალდან ახალ ცხოვრებას ვინყებ,
ჩვეულებრივს,
ადამიანურს.

ჩემი ბრწყინვალა ტანსაცმელი არ დამჭირდება,
ალარც მათრახი,
ალბათ კედელზე ჩამოვკიდებ,
დიპლომებს შორის,
ანდა ყველაფერს ავიღებ და ერთად გადავყრი.

ნახეთ, როგორი თმასუჭუჭა ბიჭი ვიყავი!
დღეს ასე მელოტს
სურათთან ველარც მიმამსგავსებთ.
აი, ჩემი წყვილი ბოკვერიც,
ეს — ძუ, ეს — ხვადი.
ერთად გვეძინა ვოლიერში.
მერე, ხომ იცით,
როგორც ხდება,
ცირკის მენეჯერს
კეთილმოსურნემ შეატყობინა
და ამეკრძალა ღამე დარჩენა.

მხეცი და კაცი ერთნაირად თვინიერდება:
ცდა,
მარცხი,
ცოტა წარმატება,
მოთმინება,
გამეორება,
წინსაფრის ჯიბე — ხორცილ სასვე,
ხელში — მათრახი,
ოღონდ დროული უნდა იყოს
ჯილდო-სასჯელი;

დგამიდან დგამზე კამარის შეკვრა,
ცეცხლმოკიდებულ რგოლში გახტომა,
ხახაში — თავი,
ამ რუტინაზე მაცურებელს უკვე ამტქნარებს.
მინდოდა რამე ეფექტური,
მოულოდნელი,
მწვავე და მახვილგონივრული.

გამომივიდა!

შუა ნომერში ვითომ ერთმანეთს დაერეოდნენ,
ჩემკენ ღრიალით მოიწვედნენ,
მეორე მხარეს გაგასწრებდი,
შფოთავდა ხალხი,
ალარსად ჩანდნენ მეხანძრეები.
მერე ვილაცა,
ვითომდამსწრე
გისოსებიდან
ვითომდატენილ თოფს მანვდიდა.
ძუს ეუმიზნებდი,
წამომართული — ქვავედებოდა,
იკლებდა შუქი თანდათანობით,
ამასობაში ხვადი ზურგიდან მეპარებოდა,
არენა ისევ ნათდებოდა
და სინათლეში
იმის ნაცვლად, რომ თავს დამცხრომოდა,
დინჯად დამდგარი
მაგდებინებდა თოფს ხელიდან,
ტოტს გადამხვევდა,
დამსახურებულ ხორცის ნაგლეჯს პირში ვუგდებდი
და ორი მამრი ვიდექით ასე
და ძუც ფეხებთან აღერსიანად გაგვინვებოდა.
ჭექდა ორკესტრი,
ტრიალებდა შუქეფექტები
და ზანზარებდა,
ინგრეოდა ტაშით დარბაზი.

მხეცი კი არა,
ბოლომდე კაციც არ ინდობა.
იძიე მერე:
ჩვევა გლუპავს,
უჩვეულობა
თუ მოშურნეთა ვერაგობანი!
ძუს დავეუმიზნე,
დავბარბაცდი...
და ესხა სისხლი არენის ნახერხს.

გვიან მიაბგეს,
უზარმაზარი რკინის ბადე როგორ გაინგრა,
როგორ აიჭრა ხვადი ლომი მაცურებლებში,
როგორ დაგლიჯა დედა-შვილი,
როგორ გავარდა მერე ქუჩაში
და პოლიციამ როგორ დაცხრილა...

გგონიათ,
ჩვენში ისევ ზოობარკს აბარებენ
ცხოველებს, ცირკს რომ აღარ სჭირდება?
თავისუფლებას ანიჭებენ
და არ ადარდებთ,

ნინო დარბაისელი

რა უფრო დიდი სისასტიკეა,
მხეცის განვრთნა თუ
უკვე განვრთნილის დაბრუნება
ისევ ჯუნგლებში.
იქ, თვისტომებში ან სხვა მხეცებში
იქნებ თავიც გაიტანოს,
მაგრამ ერთხელაც,
გული მიგრძნობს,
თუ შორიდანვე სუნი იკრა ადამიანის,
არც დაესხმება და არც სადმე დაემალება
და როცა თოფსაც დაუმიზნებენ,
ნაჩვევი ჯილდოს მოლოდინში
შეხედავს ნდობით
და მკერდს შეუშვერს
ძველებურად წამომართული.

*პიტაპრავის (ლათ.) — სიცოცხლე მოკლეა.

ჯაზი

მარი, მარი, მარი,
წყნარი, მოლიმარი!
მარის უყვარს ქმარი,
ბევრი უარა.

მერე, მონყენილი
მაინც, რატომ არი?! —
ვერ გაიგო, იმ ქმარს
უყვარს თუ არა.

ეკითხება ანა:
— მაინც გიყვარს ქმარი?
და პასუხობს მარი:
— ჰო, ანა!

ასეთია მარი,
ქმართან ნაომარი,
რა ქნას, უყვარს ქმარი,
ქმარს კი უყვარს მარი...
მარი...ჰუ...ანააა!

თვალი — გახვრეტილ ჭიკაზა

ანუ Occasio praeceps

ქალაქში ერთი გოგო დადის,
მოუჩანს წელი,
გახვრეტილ ჭიკაზაზე უთამაშებს ცისფერი თვალი,
გალიმებისას ეჩვრიტება ლოყები, ხოლო
თვალეები ისე მუქად შელავს, —
— ქილიდან ახლად ამოდებული ზეთისხილივით...

ვაითუ მიცნოს,
შემაჩეროს და ვერ გავეცე,
ვაითუ ველარ დავემალო ჯანდაბის იქით,
ჰოდა, თავს დავხრი,
ვითომ ჩანთაში ვიქექები
და ვიპარები,
მაგრამ სიზმრებში,
სწორედ იმწუთას,
როდესაც ვხარობ,
რომ კომპარტიდან სამშვიდობოს გამოვალნიე,
უზარმაზარი,
გარუჯული,
შიშველი ზურგით მიახლოვდება,
თვალდახელშეუა პატარავდება
და დაკრუნჩხული
ჩემს მკლავებში

ნევეს გაუნძრევლად ლურჯზე ლურჯი.
ვკბენ ნეკაითზე გამწარებით,
არ მოდის სისხლი,
თითების მამით ვექაჩები სლიპინა ენას,
რომ სასულეზე არ დაეცოს,
ავრბივარ უცხო კიბეებზე,
თავდება კიბე,
არ ჩანს ექიმი,
არ ჩანს დედა.
ისმის კივილი უნუგეშო
და მე ვმრისხანებ,
ღმერთო ჩემო, როგორ ვმრისხანებ!
მზად ვარ,
ჩემივე ხელით მოვკლა ეს არამზადა,
სიკვდილს რომ ზედავს,
მოვკლა ათასჯერ,
ოღონდ ამ ერთხელ,
ერთადერთხელ გადავარჩინო.

როდესაც ბავშვი ამოასუნთქეს,
დავხუჭე თვალი,
გავიპარე და ვნეტარებდი,
ვნეტარებდი დაუსრულებლად,
ვიდრე ვიგრძენი ყბაში ვილაცის მწარე ლანანი.

რა ჭირად მოვხვდი,
ნეტა, იმ ზაფხულს ამათ მეზობლად,
რა ზედად მოვხვდი!

გრძნობათა ამბივალენტობა — ჩემი სენია.

ეს კი, შეხედეთ,
როგორ მოდის დღის სინათლეში! —
მოუჩანს ჭიპი,
ჭიპზე — თვალი,
თვალში — მზის სხივი...
უცნაურია, მხრებს რატომღა ხრის,
რატომღა ცდილობს,
მკლავთა ბუდეში
წამოჩიტილი წყვილი ბარტყი თბილად ჩამალოს...

ჩემი თვალი — ქვის ქვეშ!

აპოკრიფები

1. სოდომი

ალარც კვამლია,
ალარც ფერფლი,
ქარმა წაილო წასალები,
დიდი ხანია.
გვალვები ისევ იცვლებიან
თავსხმა წვიმებით.
შენ კი დნები,
დნები,
დნები
და არ ილვევი.
ირგვლივ ისეთი ხრიოკია,
მარილნარევში
ხემ კი არა და,
მთელი ეს ხანი,
სარეველამაც ველარ იხარა.

რომელმა ფიქრმა მიგახედა,
რამ გაგაქვავა,
მარილის ლოდო —
— წარსულისკენ მაცქერალო,
უარესი მომავლისათვის
სამუდამოდ ზურგმუქცეული!

2. აივანი

ის :
— ამ ავდრის მერე
ისე მსუბუქად გაიხსნა ზეცა,
თითქოს გაისმა ხმა,
მამისგან გარდმომავალი
და ილიმება ნათლისმცემელი
და მაცხოვარი შედის მდინარე იორდანეში.

მე:
— სალომეა კი გამოუძვრა სულელ გადიას,
რა ეჩქარება სწავლა!
ცეკვის გაკვეთილს აცდენს,
ჰეროდეს ბაღში
პეპლებს დასდევს ფერადი ბადით.

შენ:
— დარი-ავდარი,
დღე და ღამე,
ალმართ-დალმართი,
სიკვდილ-სიცოცხლე...
დასაბამიდან დასასრულამდე
ჯამში — ერთია.
ალარ შევიდეთ?

ისინი — ისევ გვიანდებიან.

მარტო ხმა ისმის:
— სადა ხარ, მამა!
რად დაგვიტოვე ეს სამყარო,
სიტყვით შექმნილი,
მაგრამ ბოლომდე გამოუთქმელი?

მყნობა

გაზაფხულობით,
როცა ისე გათბება მინა,
რომ სადაცაა,
კენჭმაც კვირტი გამოიტანოს,
დამტოვებ ასე,
ჭკუა აღარ მომეკითხება.

მარტო ვიყავით:
— გინდა, ნინუცი,
ეს თეთრი ბალი გადავამყნოთ?
ერთი ხე გვედგას
და თითო ტოტზე
თითონაირ ნაყოფს ისხამდეს:
ნარმოიდგინე,
თეთრი,
შავი,

ჭროლა,
ნითელი,
ადრეულაც და საგვიანოც!

უფროსი ძმისა ტყუილიც კი დაიჯერება.
ჯერ სანამყენე მოვაგროვეთ,
(მგონი, შიგ თუთაც შევერეით,—
— სიმრაფლისათვის).
ხერხე და ჩეხე მერე ტოტები.
მე კი ქვემოდან, რაც შემეძლო,
ხელს გაშველებდი:
ხან წყალი მთხოვე,
ხანაც დანა ჩამოგივარდა,
ხან მოჭრილ ტოტებს
ეზოს კუთხისკენ ვეზიდებოდი.
ძველი ხალათიც
ბრტყელ-ბრტყელ ზოლებად მე დავჭერი,
ქურაზე ჯამით გასადნობად დადგმულ ფიჭასაც
მე დავადექი.

მოკლედ, დავამყნეთ!

რომ ჩამოძვერი,
პირზე ხვითქი გადაგდიოდა
და ის-ის იყო,
გამარჯვებულნი
ქვის კიბისთავე დასასხდომად ვემზადებოდით,
მოგვადგნენ კიდეც
და რა თქმა უნდა,
შენ— გაასწარი,
მე— მცემეს
და
ბალიც გაგვიხმა.
და ბაბოჩვენის წყევლა-კრულვა ზეცას ქუფრავდა
(იქნებ ომშიაც იმან გინა?)

აი, აღდგომაც!
ხვალ ამოვალ და
გულზე ნითელ კვერცხს გადაგიგორებ,
ჭიქას წაგიქცევ,
მაგრამ ჯერ მძინავს,
არა, მღვიძავს და თვალებს ვჭუტავ,
რომ არ გამექცეს ძილ-ღვიძილში
ეს ნეტარება:

მოგროძო ფოთლებში მზე ლივლივებს,
სხივებში ჩანხარ,
სავსე კალათას ხეზე მიდგმულ კიბეზე ჰკიდებ,
მე კი პირსახე და ხელები მაქვს განებილი.
ყველა ილიმის,
ირგვლივ — ჩიტები გალობენ და იკენკებან...

მნიფს ერთიანად ჩვენი ბალი,
ათასფერადი!

საახლოლონი

ნუ უხმობ მამას თავგამეტებით.
მას ხომ თვითონვე ემინია,
არ მიატოვონ.

დედაჩემს მორაგეს სხვისი ფეხსაცმელი.
დედაჩემის კაბა სხვას ერგო,
მე— სიჩუმე.

როცა სიკვდილმა ჩამოიარა.
ბაბოჩემი მატყლსა პენტავდა,
საპენტელი ბალახში დარჩა.

ჩიბუხს ჩაბერა,
მერე მუხლზე დაიბერტყა.
ცას პაპაჩემის დარდის ღრუბელიც აემატება.

და:
შინ — ვერაგი,
გარეთ — ქომაგი.

ძმა — გალაგნის კარი
უგალავნო ეზოს წინ.
ნაშალ ყორეს კი რახანია ხავსი ედება.

მამიდამ თონე გაახურა.
ობოლს შეერგოს კუტი პური,
მარილიანი.

ძალუამ ჭანჭური მომიკითხა.
შავი თავშალი ჭალარაზე გადაუცურდა.
ძიაჩემი?! — ქორწინების სურათით ვიცი.

დედინაცვალმა რა იცოდა,
რომ დამალული მქონდა ხოლმე
წინასწარვე დარჩეული ფეტვის მარცვალი!

ვინც ზღაპარგარეთ დარჩენილა ჩიტის იმედად,
ბრალი იმისი!
დარჩეულსაც აუკენკავენ.

მეზობელმა ლობე ჩვენკენ გადმოსწია.
ჩვენს ძველ ლეღვამდე,
ხელს კი არა, ჯოხსაც ვერ ვანვდენთ.

მეგობარი —
მუდამ ერთგული,
გვერდით მდგომი... თავისი თავის.

ნათლულმა კელაპტარი დამინთო.
ჭირისუფლები დაილაღნენ.
— დრო არის?
— დროა!

გამვლელმა ჩემს ქვაზე ჩამოისვენა.
გზა კი მიდის ალაგამდე
შეუსვენებლად.

შენ? — მადლობა გაძლებისათვის!
პუდინგი შოტლანდიურად

პურის ნაჭრებზე გადავუსვა, რაც მაქვს, კარაქი,
ზედ ფენა-ფენა წავაყარო მუჭით შაქარი,
რძეში ავთქვიფო ერთი კვერცხი,
ცოტა ვანილი და ზედ დავასხა.
(თუ რძე არა მაქვს, წყალი — იმავე ოდენობის,
შიგ ჩანურული ცოტა ლიმონიც მისწრებაა,
მაგრამ მხოლოდ წყლის შემთხვევაში).
საშუალო ცეცხლზე უნდა ვაცხო
შენითლებამდე.

როდესაც ავად მიხდები ხოლმე,
ან ვატყობ,
როგორ გეძალება
ჩრდილოეთის ზღვის ნოსტალგია,
შენ — ცნობილ გურმანს —
ამ პუდინგს გიცხო
და შუქანთებულ ლუმელში მოჩანს
შენი პირქუში შოტლანდია
და ხმიანობენ იქაური შორი ლანდები.

აი, დამთავრდა უკვე მეორე მსოფლიო ომი,
სასტუმრო ოთახს მოყვითალოდ ანათებს ლამფა,
უკრავს ფიდელი*,
ჰარმონიკა.
მაღალი სკამი,
სუფრის თავში — მამას ეკუთვნის,
პუდინგის პირველ,
დიდ ნაჭერსაც მას არგუნებენ,
მერე უფროსი ძმების ჯერია,
დედისთვის მუდამ ბოლო რჩება,
თუ რჩება რამე.
იმასაც, ვითომ დაივიწყებს,
ფუსფუსს განაგრძობს,
რომ ნაბოლარას მეტი ერგოს.
მე დღეს დედაშენს გეთამაშები.

ჩემი ფანჯრიდან ზღვა არ მოჩანს,
მხოლოდ მთებია,
არეულ ცაზე ეჯახება ღრუბელს — ღრუბელი.

— შტორმი იქნება, გასვლა არ ღირს.—
— ამბობ,
ილიმი.

ბიძგი,
ბრაგუნია...
ეს გულია?
ჩემი თუ შენი?

არც არაფერი.

ნაოსნობიდან დაბრუნებულ,
ძრავაგამორთულ
გემებს პორტისკენ
მუდამ ასეთი გარე ბიძგებით ეზიდებიან.

* ფიდელი — სიმებიანი მუსიკალური ინსტრუმენტი, ვიოლინოს მსგავსი.

შეგროვებული

ფრთადამტვერილებს
ფუნჯის წვერით ვწმენდ სათითაოდ.
თაროზე აღარ მეტოდნენ
და რომ ესუნთქათ,
მეორე თაროც შემოვაშველე.
პირმრგვალებს
ტურზე შეჰყინვიათ ნაზი ღიმილი,
შუქჩამქრალში კი სულ დაობენ,
სულ ზუზუნებენ,
ხანაც: — ა-ა —
— ხმაშენყობით ამლერდებიან.

ეს — კლასელების ნაჩუქარი,
ფეხი რომ მომტყდა
და კლინიკაში
გახვერტილ კოჭზე
უზარმაზარი გირი დამკიდეს.

— რაო, პატარავ, დაილაღე?
შენ ალბათ მაშინ გამებზარე,
მავთულხლართი რომ გამოგედო,
როცა საშველად მოიჩქაროდი.

შენ, ლურჯფრთიანო,
სულ უდროო დროს იცი ხოლმე
მხარზე დაჯდომა.
ლხინს არ შემარგებ,
რალაც,
ხიფათი მოგელისო,
ვინ იცის,
იქნებ ცრუობ კიდევც...

ბროლის ნამცეცავ,
შენ ხომ თვითონ მისახედი ხარ!

საცვირიანს ვაიმედებ:
— შენი დროც მოვა!

ნელან ერთი მივარდებოდა
და კიდევ კარგი,
ხელი დროზე შევაშველე.

„ — ეჰ, ამასავით მეც რომ მყოლოდი...“
ეს ვისი ხმაა?
როგორი ცივი ნათება მოაქვს!

მარად მდუმარე
ორჭოფულად მილიმის მამა.

